

NUESTRA SEÑORA DE LIDON

En cualquier tribulación,
que en este mundo tengamos.

*Vuestro favor imploramos
Virgen Santa de Lidón.*

A la raíz de un Almez
fué vuestra Imágen hallada,
de fulgores adornada
de la cabeza á los piés;
y pues de tal invención
devotos nos alegramos.

Vuestro favor, etc.

Un labrador venturoso
tuvo tan devoto hallazgo,
y esta Villa, el patronazgo
logró, y en él su reposo:
á Vos, con tal ocasión
toda propicia os miramos.

Vuestro favor, etc.

El inventor con presteza
la mano aplicaros quiso,
más contrahecho de improviso
su brazo quedó y sin fuerza:
todos la veneración
del arca de Dios os damos.

Vuestro favor, etc.

A vuestra graciosa frente
el arado toscó hirió,
con lo cual nos confirmó
de divina agua una fuente;
á vista de tan gran don
los que sedientos estamos.

Vuestro favor, etc.

El Clero, pues, y la Villa
á la huerta caminaron,
donde felices hallaron
tan singular maravilla:
de cuya alegre frucción
porque los frutos tengamos.

Vuestro favor, etc.

En procesión muy solemne
os trajeron á la iglesia,
mas vuestra humildad aprecia
el que fué primer albergue;
ya por singular blasón
en propio templo os hallamos.

Vuestro favor, etc.

Los milagros que aquí obráis
no los comprende el guarismo,
y las fieras del abismo
con vuestra sombra aterráis:
y pues de Dios el perdón
por vuestro medio alcanzamos.

Vuestro favor, etc.

Pues con todo corazón
vuestros loores cantamos.

*Vuestro favor imploramos
Virgen Santa de Lidón.*

V/. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix. R/. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.- Concede nos fámulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa Beatæ Mariæ semper Virginis intercessione a præsentis liberari tristitia et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

LA BASILICA DE LA MARE DE DEU DEL LLEDO

El primer document que ens parla de la Basílica de Santa Maria del Lledó, data de 1375, autoritzant al Vicari de Santa Maria i a l'antic Consell Municipal, a celebrar Missa diària a l'altar de la Mare de Déu. Un altre document de l'Arxiu Històric Nacional de 1405, remunta tanmateix l'existència del Santuari al temps de la Conquesta de la Ciutat, al 1233.

De 1379 és el document més antic sobre Lledó de l'Arxiu Històric Municipal de Castelló, indicant que calia fer ja més gran el temple, degut a les pelegrinacions i romeries que arribaven de la Ciutat, la comarca i de llocs estranys, no cabent-hi els devots.

Es tractava d'una església de "reconquesta", d'una nau, amb arcs gòtics, capçalera plana, coberta de fusta a dues aigües i portada de mig punt, substituïda al 1572 per la portada actual, en estil renaixentista. Al 1427 es canvia la coberta de fusta per voltes de pedra i les obres continuen al llarg dels segles XV i XVI. Tanmateix al 1623 el Santuari estava molt pobre i deteriorat. Gràcies al testament del ric ciutadà Baltasar Peris, el 22 de maig de 1656 es firmen les Capitulacions amb l'arquitecte Joan Ibañez per a construir un nou temple, que era beneït solemnement en una primera fase el 25 d'agost de 1663, festa principal aleshores de la Mare de Déu del Lledó. Mort l'arquitecte continuaren les obres els seus col.laboradors Pere Vilallave, Josep Dols i Miquel Queralt, acabant-lo definitivament al 1670. D'ell res s'ha conservat, excepte la portada principal.

Pocs anys després, entre 1674 i 1678 l'escultor d'Alcalà, Pere Ebri construïa un monumental retaule de fusta per a l'altar major, subhastant-se l'antic retaule gòtic de pintura, del segle XV.

Al 1692 s'amplia la portada principal, a càrrec del canter Josep Bueso, que construeix l'elegant remat de la part superior i al 1716 els obrers de Vila, Miquel Queralt i Jaume Dols edificaven l'actual Casa Prioral per a residència de les capellanies. Les obres s'arremataven al 1722.

Amenaçant ruïna el Santuari, el 14 de setembre de 1724 es col.loca la primera pedra de l'actual temple, seguint el projecte de l'arquitecte Pedro Juan Labiesca. Beneïdes les obres de la nau principal al 1733, continuen els treballs per acabar el creuer, cúpula i cambril de la Verge. Construïda amb errors i materials pobres, al 1741 es desplomava la cúpula, que fou refeta.

L'últim diumenge d'agost de 1766 s'acabava definitivament la Basílica, sota la direcció dels arquitectes valencians José Gascó i Juan Argente, seguint el projecte redactat per l'arquitecte de Xèrica, Juan de Rojas.

L'escultor Manuel Bisbal construïa el retaule del Cambril a finals del segle XVIII i al llarg del segle XIX s'efectuen noves obres i reformes, que afectaren sobretot al trasaltar, decorat amb pintures i marbres. De nou el cambril experimenta transformacions al 1923 i 1965.

Les últimes reformes del Santuari són de 1944 quan l'arquitecte Traver dissenya l'altar major; 1981 i 1982 al decorar-se el presbiteri i remodelar-se els exteriors i darrerament al 1985 i 1986 quan es rehabilita l'edifici del temple amb projecte dels arquitectes Francisco Segarra i Carlos García.

El 27 de març de 1978 es consagrava l'església i el 1 de maig de 1982 era proclamada per Breu Papal de Juan Pau II, com a Basílica.

Darrerament, al 1986 Gabriel Cantalapiedra decora amb pans d'or la totalitat dels murs interiors i la cúpula.

Josep Miquel Francés i Camús.

Els presents Goigs d'autor anònim es cantaven al segle passat al Santuari. La present edició, s'il.lustra amb un gravat de 1765, publicat a la més antiga Novena coneguda i conservada de la Mare de Déu del Lledó, del Prior Jaume Monseu.

JUSTIFICACIO

1.000 exemplars sobre paper "Galgo verjurat", i 150 sobre paper "Antiguo",
 en edició especial numerada, signada i reservada per a l'impresor,
 editats per la REIAL CONFRARIA DE LA MARE DE DEU DEL LLEDO,
 amb el patrocini de la Imprempta MIALFO, S.A. de Castelló,
 l'any 1987.

*En la col.lecció de Goigs en lloança de Madona Santa Maria del Lledó,
 aquests porten el número 1.*